

Serdecznie witamy na trasie ścieżki rowerowej świętej Zdzisławy. Biegnie ona przez malownicze obszary położone u stóp Gór Łużyckich z Nowego Boru

przez Svor, Cvikov, Kunratice i Velký Valtinov aż do Jablonného v Podještědí, które jest punktem centralnym trasy, zarówno pod względem kulturowym, jak i geograficznym. Stąd ścieżka prowadzi dalej przez Rynoltice do Bílego Kostelu nad Nisou.

Trasa biegnie głównie przez istniejące już, mniej uczęszczane, połączenia drogowe. Ważnym celem ścieżki jest również promowanie rodzinnej turystyki rekreacyjnej i rowerowej w całym regionie, przez który przebiega ścieżka. Celem projektu jest wybudowanie samodzielnej ścieżki przeznaczonej wyłącznie dla rowerzystów i pieszych, która zapewni im bezpieczeństwo i wygodę podczas jazdy na rowerze oraz pieszych wędrówek. Stowarzyszenie Cyklostezka svaté Zdislavy Nový Bor–Bílý Kostel nad Nisou (Ścieżka rowerowa świętej Zdzisławy Nový Bor – Bílý Kostel nad Nisou) wraz z miastami, gminami i innymi partnerami projektu zapewniają niezbędne przygotowania całego przedsięwzięcia oraz stopniowo budują kolejne odcinki ścieżki.

Ze ścieżką łączą się drogi rowerowe Cesta k sousedům („Droga do sąsiadów”) w Nowym Borze i Odra–Nisa w Białym Kostelu nad Nisą, a także międzynarodowy szlak pielgrzymkowy Via Sacra (Święta Droga).

O świętej Zdzisławie Czeskiej (1220 – 1252)

Zdzisława Czeska (czes. „svatá Zdislava”) żyła w XIII wieku na pograniczu czesko-łużyckim. Jej mężem był Haweł, pan z Lemberka, z którym miała kilkoro dzieci i wiodła przykładne życie rodzinne. Niegościnnie las na północy Czech przecinał szlak handlowy prowadzący do Żytawy i właśnie przy tym starym szlaku, u zbiegu Panenskiego i Kněžického Potoku, Haweł wybudował kamienny zamek. Nie wiadomo dokładnie, kiedy to było – pierwsza pisemna wzmianka, którą znamy, pojawia się w 1241 r.

Pan Haweł z rodu Markvarticów był długoletnim członkiem orszaku królewskiego Wacława I. Teren na północy Czech otrzymał prawdopodobnie za swoje zasługi. Konsekwencją jego działalności było wielkie ożywienie tego oddalonego i zapomnianego zakątka kraju. Zaczęły powstawać nowe wsie, do których przybywali nowi mieszkańcy. Zaplecze kulturowe tworzyli cystersi, którzy założyli w tym czasie klasztory. Zarówno Zdzisława, jak i Haweł, utrzymywali kontakty z cystersami, przejęli po nich również opiekę nad biednymi i chorymi. Kierując się wiarą chrześcijańską Zdzisława pomagała ludziom w okolicy, którym służyła swoją wiedzą oraz pomocą materialną i duchową. Mówi się, że uzdrawiała chorych. Z biegiem czasu założyła dominikańskie klasztory żebracze w Jablonnym oraz w Turnovie, zbliżając się do kultury dominikańskiej.

Współcześnie święta Zdzisława Czeska jest patronką Kraju Libereckiego. Zatem nazwana jej imieniem ścieżka rowerowa stanowi aktualne nawiązanie do tradycji pielgrzymek, które odbywają się nieprzerwanie od czasów średniowiecza.

Autorka tekstu: MUDr. Milena ČERNÁ,
Komitet Dobrej Woli – Fundacji Olgi Havlovej
(Výbor dobré vůle – Nadace Olgy Havlové)

Aktualny stan przygotowań i realizacji projektu

Obecnie można korzystać z odcinków ścieżki rowerowej św. Zdzisławy z Nowego Boru (od kładki w Arnultovicach) do Svoru, od Jítravy do przełęczy Na Větrníku i dalej do mostu Na Rozkoši, ścieżki rowerowej wzdłuż drogi krajowej numer 13 z Drnovca do Kunratic u Cvikova oraz nowego odcinka w Rynolticach do cmentarza. Do końca 2023 r. zostanie ukończony odcinek ścieżki rowerowej do miejscowości Bílý Kostel nad Nisou, który zapewni połączenie z trasą Odra-Nisa. Aktualny stan przygotowania i realizacji odcinków ścieżki rowerowej w 2023 r. zaznaczono na mapie.